

VEILIGHEIDSBEHEERSSYSTEEM VOOR EEN ARIE-BEDRIJF

ARIE-bedrijven moeten een veiligheidsbeheerssysteem (VBS) hebben. ARIE? De meesten zijn wel bekend met de risico-inventarisatie en -evaluatie, afgekort tot RI&E. Bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken moeten een aanvullende RI&E maken, kortweg ARIE.

Bedrijven zien een VBS nogal eens als een noodzakelijk kwaad. Toch is het dat niet. Veilig werken met gevaarlijke stoffen komt niet vanzelf, dat moeten werkgevers actief managen. Het veilig functioneren van een bedrijf heeft een relatie met het algemene beheer ervan. Als veiligheid op orde is, komt dit ten goede aan processen zoals productie, kwaliteit, milieu, HRM, financiën, etcetera.

Als er geen lekkages zijn komt dit ten goede aan een hoog productieniveau. Een bedrijf hoeft de productie niet stil te leggen vanwege opruimwerkzaamheden of erger, zoals slachtoffers en of schade. Veiligheidsmaatregelen gaan hand in hand met een hoge beheersing van de kwaliteit. Het juist doseren van grondstoffen is niet alleen bevorderlijk voor de kwaliteit, maar zorgt er ook voor dat grondstoffen – gevaarlijke stoffen – niet uit de installaties treden.

Een veilige en optimale bedrijfsvoering maakt dat personeel graag wil werken in een dergelijk bedrijf. Het zal geen verrassing zijn dat een goede beheersing van veiligheid ten goede komt aan een efficiënte bedrijfsvoering van een bedrijf dat werkt met gevaarlijke stoffen.

Ten grondslag aan het VBS ligt het preventiebeleid. Hierin staat welk niveau van veiligheid de werkgever binnen zijn organisatie minimaal wil hanteren. Bij voorkeur met concrete doelstellingen. Het preventiebeleid geeft in hoofdlijnen aan hoe het VBS ingericht dient te worden. Dit is per bedrijf maatwerk. Het VBS heeft tot doel de maatregelen, ook wel 'lines of defence' of barrières genoemd, geschikt en betrouwbaar te maken en houden!

Elke maatregel- technisch of organisatorisch- dient verzorgd te worden door

het VBS. Je kunt niet vertrouwen op een maatregel die niet voorkomt uit het VBS, niet onderhouden wordt volgens het VBS, niet gewijzigd wordt via het VBS, etcetera. De maatregelen moeten het ontstaan van gevaarlijke situaties voorkomen en het effect van ongevallen die hieruit kunnen ontstaan, bijvoorbeeld brand, te beperken.

Het VBS in de Arie-regelgeving is samengesteld door Europese experts van bedrijven en overheden¹. Wat behelst dan zo'n VBS? Onder andere de al aanwezige organisatie, procedures, verantwoordelijkheden, gebruiken en dergelijke. Niks nieuws onder de zon. Deze standaardzaken zijn onderdeel van de zeven elementen van het VBS;

- de organisatie en het personeel
- de identificatie en evaluatie van de gevaren en risico's van zware ongevallen
- de controle op de uitvoering
- de wijze waarop wordt gehandeld bij wijzigingen
- de planning voor noodsituaties
- het toezicht op de prestaties
- controle en analyse

Het hart van een VBS is de identificatie en evaluatie van de gevaren en risico's van zware ongevallen. Als je niet weet wat er kan gebeuren weet je immers ook niet welke maatregelen je moet treffen om deze risico's te vermijden. Deze inventarisatie moet compleet zijn, je mag geen gevaren en processen vergeten. Het is daarom belangrijk om de risicobeoordeling methodisch en zorgvuldig uit te voeren. Na implementatie van de maatregelen die voortkomen uit deze beoordeling dient gecheckt te worden of de getroffen maatregelen daadwerkelijk effectief zijn.

De VVVF heeft een model-veiligheidsbeheerssysteem dat bedrijven op maat kunnen maken. Downloadable van [ledennet](#).

In elk element van het VBS vallen de stappen van de "Deming cirkel" te herkennen; Plan, Do, Check, Act. Deze verbetercirkel dient voor elk van de zeven elementen van het VBS doorlopend gevolgd te worden. Als dit goed gebeurt, wordt hierdoor een continue verbetering van het VBS bereikt. Daarmee is het in andere woorden eigenlijk nooit af, maar blijft het zich ontwikkelen net zoals het bedrijf zich blijft ontwikkelen.

Het door een ARIE-bedrijf in te richten VBS dient een gepast niveau te verkrijgen. Het is van een lagere complexiteit dan bijvoorbeeld het VBS van een petrochemische fabriek. Het VBS dient immers afgestemd te zijn op de gevaren, de werkzaamheden en de complexiteit van de organisatie. Ik verwacht dat veel onderdelen van het VBS al aanwezig zijn in uw bedrijf. Het advies is om vooral gebruik te maken van de al aanwezige organisatie, procedures, afspraken en deze aan te vullen met de ontbrekende onderdelen van de elementen.

Een VBS moet niet een "boek in de kast" worden. Daar wordt uw bedrijf niet veiliger van. Dit voorkom je als werkgever door in alle lagen van het bedrijf het nut en de noodzaak van een VBS helder te maken. Betrokkenheid van werknemers verkrijgt je door zo veel als mogelijk dit VBS in eigen beheer gezamenlijk op te stellen. Een groeiproces waarbij in het gebruik zal blijken dat regelmatig bijstelling nodig is. Een werkgever zal de toepassing moeten stimuleren en waarderen. Uiteindelijk met als doel slachtoffers onder werknemers te vermijden. Met als spin-off een betere beheersing van de bedrijfsvoering.

RENÉ VAN DORT
PROCESS SAFETY EXPERT BIJ DE
NEDERLANDSE ARBEIDSINSPECTIE

¹Guidelines on a major accident prevention policy and safety management system, as required by Council Directive 96/82/EC (Seveso II) - EU

HILDERING PACKAGING

SPECIALIST IN BLIKVERPAKKINGEN

voor alle soorten vulgoed

voor meer componenten

voor impact op het schap

voor veilig transport

**Al 60 jaar de beste verpakkingsooplossingen
speciaal voor verf en chemie**

www.hildering.com